

Je bent welkom

Jaarverslag 2023

VOEDSELBANKEN.NL

Oog voor voedsel • Hart voor mensen

In dit verslag

“We hebben een mijlpaal bereikt met de vaststelling van onze nieuwe strategie.”

Henk Staghouwer

Voorzitter Voedselbanken Nederland

Voorwoord

Alhoewel ik pas per 1 januari 2024 ben aangesteld als voorzitter van Voedselbanken Nederland presenteer ik toch, met dankbaarheid, het jaarverslag van 2023 van Voedselbanken Nederland.

Dit verslag vormt niet alleen een weergave van onze prestaties en inspanningen, maar ook een eerbetoon aan de bijdrage van de velen die ons geholpen hebben.

Allereerst wil ik graag stilstaan bij het afscheid van Leo Wijnbelt, die tot 31 december 2023 onze onvermoeibare voorzitter was. Leo heeft de afgelopen 15 jaar, met een ongeëvenaarde toewijding en passie voor sociale rechtvaardigheid, onze organisatie geleid. Zijn leiderschap, visie en vastberadenheid hebben de weg geëffend voor de groei en impact van Voedselbanken Nederland. We zijn Leo diep dankbaar voor zijn inzet en we koesteren zijn nalatenschap als een bron van inspiratie voor de toekomst.

In januari 2023 hebben we een mijlpaal bereikt met de vaststelling van onze nieuwe strategie tijdens de Algemene Ledenvergadering. Deze strategie, gevormd door de input van onze leden en stakeholders, zal ons de komende jaren leiden en onze inspanningen versterken om voedselverspilling tegen te gaan en kwetsbare gemeenschappen te ondersteunen. Een belangrijk onderdeel uit deze aangepaste strategie is, dat we op zowel landelijk als lokaal niveau meer willen samenwerken met andere organisaties om nog meer invulling te kunnen geven aan de invulling van het ‘traject’ uit ons adagium ‘Geen pakket zonder traject’. Dit om een nog betere invulling te kunnen geven aan het helpen van de klanten van de voedselbank.

In dit uitgebreide jaarverslag zult u gedetailleerde informatie vinden over onze activiteiten, projecten en partnerschappen gedurende het afgelopen jaar. Het is een viering van onze gezamenlijke inspanningen, ons doorzettingsvermogen en onze vastberadenheid om een verschil te maken in het leven van degenen die het het meest nodig hebben.

Onze Impact

830.000

Mensen in Nederland leven onder de armoedegrens

Dit is **een afname van 17% t.o.v. 2022**. De daling schrijven we toe aan de hulp uit het tijdelijk **noodfonds energie**, de verhoging van het **minimumloon** (en daarmee uitkeringen) en dergelijke

37.500

Personen die we hielpen was onder de 18 jaar

Het bestrijden van **kinderarmoede** is een speerpunt voor 2024

66.100.000

Producten zijn uitgedeeld

Dat is een **groei van 17%** ten opzichte van vorig jaar

180.579

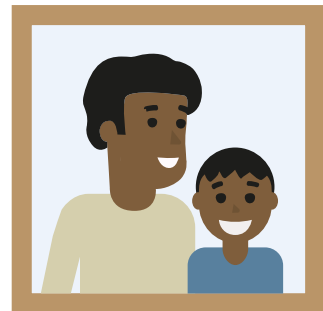
Personen ontvingen in 2023 voedselhulp van de voedselbank

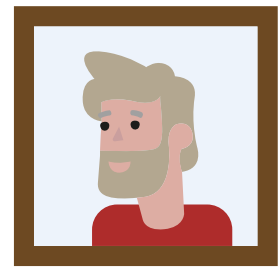
Dit is **8,3% minder dan 2022**. Het aantal is wel hoger dan in 2021, toen we 147.500 mensen hielpen met voedselpakketten

Huishoudens

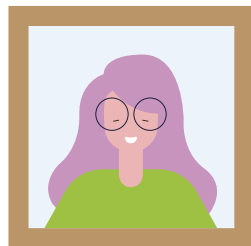
28%
Eenoudergezinnen

42%
Alleenstaanden

25%
Gezinnen

20%
Jonger dan 18 jaar

4%
Stellen

35.608
huishoudens

Wekelijks ontvangen 96.250
personen voedselhulp
(per december 2023)

52% van de
klanten is
binnen 1 jaar
niet meer
afhankelijk van
de voedselbank

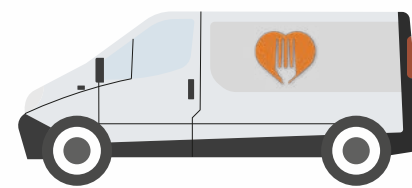
17% is na 3 jaar
nog afhankelijk van
de voedselbank

Organisatie

176 voedselbanken
3 meer dan vorig jaar

10 regionale
distributie
centra

500 uitgiftepunten

Meer voedselbanken kiezen voor
een **winkel- of keuzeconcept** wat
leidt tot een lichte daling van het
aantal uitgiftepunten, 19 minder
dan in 2022

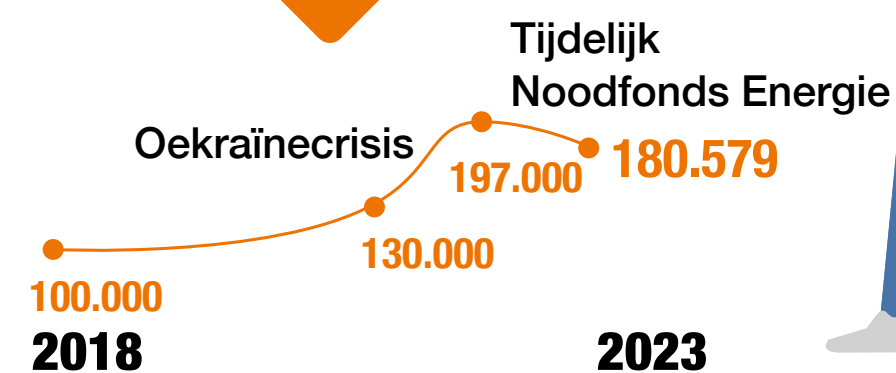
14.172
vrijwilligers

Dat is een groei van 4,4%
ten opzichte van 2022

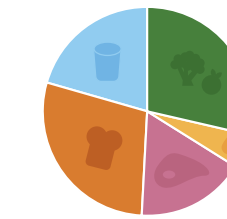

180.579

Personen ontvingen in
2023 voedselhulp van
Voedselbanken Nederland

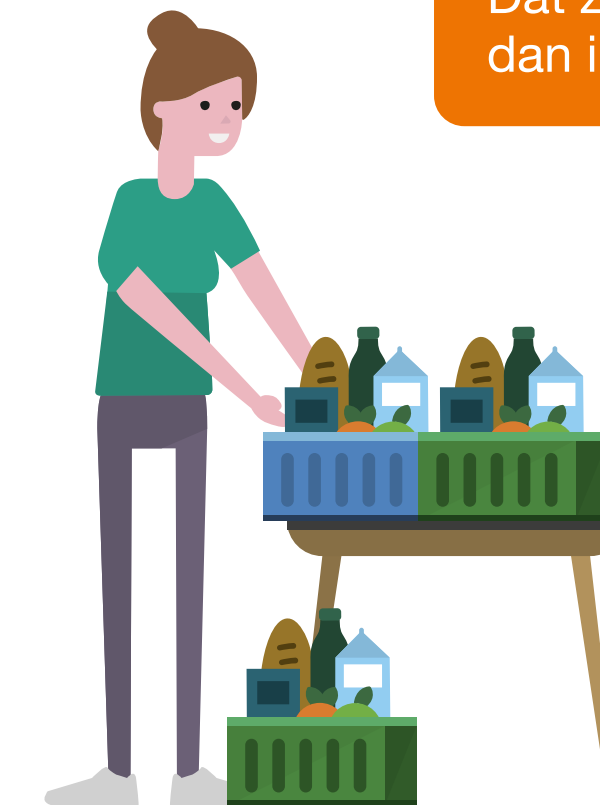
Voedselhulp

Een voedselpakket bevat
gemiddeld **32 producten**,
waarvan **54%** uit de **Schijf van Vijf**

66.100.000
producten uitgedeeld

Dat zijn er ruim 1 miljoen meer
dan in 2022

De Groente & Fruitbrigade
leverde ruim **2.357.189 kilo**
groenten en fruit

Groentebrigade Manna
leverde **852.487 kilo** groenten

Voor **6 euro per week** helpen wij een
huishouden aan een
voedselpakket

Bij **58,5 %** van
de uitgiftepunten
kunnen klanten,
al dan niet deels,
zelf kiezen
bij de uitgifte.
Dit was in 2022
nog 48%

Onze missie en visie

Onze missie

Voedselbanken verstrekken verkregen voedsel gratis aan mensen in Nederland die het tijdelijk zelf niet redden. We doen dat uitsluitend met vrijwilligers.

Onze visie

In Nederland leven meer dan 1 miljoen mensen onder de armoedegrens. De voedselbanken helpen diegenen die het financieel echt even niet redden door ze tijdelijk te voorzien van voedselhulp. Om onze klanten van voldoende eten te kunnen voorzien, werken wij samen met bedrijven, instellingen, gemeenten en particulieren. Zo zorgen we er samen voor dat armoede

wordt bestreden, voedseloverschotten verdwijnen en het milieu minder wordt belast. Om de zelfredzaamheid van onze klanten te vergroten, werken we samen met lokale organisaties die onze klanten helpen om financieel weer op eigen benen te staan. Voedselhulp moet immers altijd tijdelijk zijn.

180.579

Personen ontvingen in 2023 voedselhulp van Voedselbanken Nederland

Organisatie en kernwaarden

Onze organisatie en werkwijze

Bij de voedselbanken wordt niemand betaald voor zijn of haar werkzaamheden. Wij werken uitsluitend met vrijwilligers, die we liever 'onbetaalde professionals' noemen. De meeste vrijwilligers zijn betrokken bij het kernproces: het voedselveilig werven en verdelen van voedsel. Maar ook voor alle overige taken, zoals fondsenwerving, financiën, juridische zaken, ICT, secretariaat en communicatie hebben we toppers aan het werk.

In 2022 is een nieuwe strategie voor 2023 - 2025 ontwikkeld. Deze is in januari 2023 door de ALV goedgekeurd.

VBN heeft een zeer uitgebreide Integriteitscode. Bij de lokale, regionale en landelijke vertrouwenspersonen kunnen vrijwilligers natuurlijk terecht met meldingen over ongewenst gedrag en integriteitsrisico's. Vertrouwenspersonen dragen op die manier bij aan een sociaal veilig werkklimaat voor vrijwilligers en daarmee aan het welzijn van cliënten van de voedselbankorganisatie.

14.172
vrijwilligers

Dat is een groei van 4,4%
ten opzichte van 2022

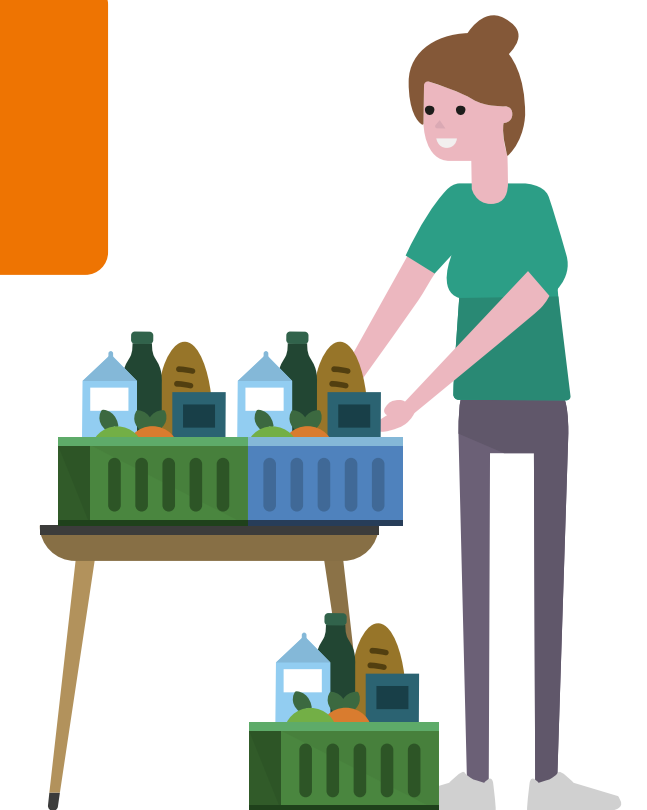

Onze kernwaarden

- 🍷 We werken uitsluitend met vrijwilligers.
- 🍷 We verstrekken voedsel dat door anderen gedoneerd wordt.
- 🍷 We verstrekken zoveel mogelijk gezond voedsel.
- 🍷 We verstrekken uitsluitend gratis voedsel.
- 🍷 We verdelen het voedsel zo eerlijk mogelijk.
- 🍷 We zijn neutraal en onafhankelijk ('burgers voor burgers').
- 🍷 We zijn transparant in onze verantwoording.

We werken uitsluitend met vrijwilligers.

Internationale samenwerking

Mei 2023: Bestuur FEBA op bezoek bij het VBN Service Centrum in Houten.

Trots lid van de Europese Federatie van Voedselbanken

Voedselbanken Nederland is, in het kader van onze internationale betrokkenheid, trots lid van de Europese Federatie van Voedselbanken (FEBA). Dit lidmaatschap biedt ons de mogelijkheid om ervaringen uit te wisselen, best practices te delen en samen te werken aan het verwezenlijken van onze missie op Europees niveau.

Een nieuwe CEO, die in november 2023 is gestart, geeft een positieve impuls aan FEBA en onze internationale betrokkenheid. Deze

CEO, Esteban Arriaga, brengt frisse ideeën en energie. Dat zal ons verder helpen bij het vervullen van onze doelstellingen, zowel nationaal als internationaal.

Een hoogtepunt van het afgelopen jaar was het jaarlijkse congres van FEBA, dat in oktober plaatsvond in Madrid. Enkele van onze bestuursleden hebben deelgenomen aan dit evenement, waar voedselbankervaringen werden uitgewisseld en nieuwe inzichten werden opgedaan.

Deze bijeenkomsten bieden ons de kans om ons netwerk te versterken en onze impact te vergroten.

FEBA speelt niet alleen een cruciale rol in de Europese lobby, maar ook bij het inzamelen van geld voor de voedselbanken in Oekraïne, die het moeilijk hebben in deze oorlogstijd. Het ondersteunen van onze collega's in Oekraïne is een belangrijke pijler van ons internationale werk.

Het bestuur bezoekt onder meer het nieuwe winkelconcept 'Sociale Markt' van Voedselbank Amsterdam.

2023 in vogelvlucht

Een overweldigend aantal organisaties, fondsen, stichtingen, overheden en particulieren schoot de voedselbank te hulp. Onderstaand overzicht met hoogtepunten is verre van compleet; het geeft slechts een beeld van de solidariteit en saamhorigheid die wij hebben ervaren.

Q1

Vaststelling nieuwe strategie in Algemene Ledenvergadering

De strategie is gevormd door de input van onze leden en stakeholders. Deze nieuwe strategie is de komende jaren leidend en zal de inspanningen versterken om voedselverspilling tegen te gaan en kwetsbare gemeenschappen te ondersteunen.

10 jaar Lidl

Met een groots vrijwilligersdiner vierden we de 10-jarige samenwerking met Lidl.

Always en Kruidvat

starten een inzamelingsactie voor menstruatieproducten in het kader van [#stopmenstruatiearmoede](#).

Dirk Supermarkten

schenkt ons met een statiegeldactie € 22.867,-.

118 Miljoen DE punten

Een recordaantal waardepunten zijn gedoneerd aan de Lionsclub, goed voor 210.000 pakken Douwe Egberts koffie.

Q2 in vogelvlucht

Opbrengst Eerste Vaatje Hollandse Nieuwe naar voedselbanken

Voedselbanken, gekozen tot het goede doel van de veiling van het Eerste Vaatje Hollandse Nieuwe, ontvangt een recordbedrag van **159.500 euro** in bijzijn van gelegenheidsveilingmeester **Natasja Froger**.

Metallica Schenkt € 40.000

aan de voedselbanken dankzij hun **All Within My Hands** actie tijdens hun optreden in de Johan Cruijff Arena.

Solarge doneert 10 zonnepanelen

aan het distributiecentrum van Voedselbank Amsterdam in aanwezigheid van minister **Rob Jetten**.

Sportieve wielreactie De Bruin in Wijnen

De Bruijn in Wijnen haalt meer dan **40.000 euro** op met een tweedaagse wielertocht door de Bordeaux.

1 miljoen kommen soep

Met de actie 'one for one' doneert **Soupalicious** bij elke gekochte kom soep een kom soep aan de voedselbanken. Samen met ISS-facility leveren ze die aan de voedselbanken.

1 miljoen kilo opbrengst Groente & Fruitbrigade

In juni bereikte de Groente & Fruitbrigade al de 1 miljoen kilo opbrengst, **een nieuw record!** Daarbij vierde de brigade dit jaar zijn 5-jarig jubileum.

NOC*NSF organiseert inzamelingsactie met Nederlandse sportbonden

80 Grote **Nederlandse sportclubs** zetten zich gezamenlijk in voor de voedselbanken via een grote inzamelactie.

Lief Gebaar van KRO-NCRV

KRO-NCRV komt met het **radioprogramma Lief Gebaar** in actie voor mensen in armoede in Nederland, waarbij speciaal wordt stilgestaan bij de voedselbanken.

Q3

in vogelvlucht

Picnic doneert 28.751 voedselpakketten

Frank Dane mocht dit mooie aantal in ontvangst nemen.

Op een lege maag kun je niet leren.

Koop 1 of meerdere producten en doneer nu.

 [VOEDSELBANKEN.NL](https://www.voedselbanken.nl)

Op een lege maag kun je niet leren

Voor de tweede keer organiseert **Albert Heijn** dit jaar de succesvolle inzamelactie 'Op een lege maag kun je niet leren' in **strijd tegen armoede bij kinderen**.

Kook van jou met Yvon Jaspers

Het programma 'Kook van jou' met Yvon Jaspers met de **voedselbanken in de hoofdrol** wordt een feit en gaat in productie.

De laatste pluk

Vrijwilligers plukten **200.000 kg appels** voor de klanten van de **voedselbank**, samen met De Nederlandse Uitdaging en de Groente en FruitBrigade.

Q4

in vogelvlucht

Henk Staghouter aangekondigd als nieuwe voorzitter van Voedselbanken Nederland

De voedselbanken zijn blij met deze waardige opvolger van Leo Wijnbelt die na 15 jaar dienst de bestuurshamer overdraagt. Vanaf 1 januari 2024 neemt Henk Staghouter de hamer over.

Kerstpakkettenactie Unilever en Bidfood voor het 10e jaar

Voor het 10e jaar op rij is de grote kerstpakkettenactie van Unilever en Bidfood een groot succes: 43.000 kerstpakketten werden ingepakt in Ahoy in het bijzijn van ambassadeur Frank Dane.

Noodklok voor afname essentiële voedseldonaties

Voedselbanken luiden de noodklok vanwege een afname van 20% essentiële voedseldonaties in 2023.

Voor een actueel overzicht van acties en campagnes van bedrijven en organisaties, verwijzen we u graag naar de website

Ambassadeurs en Comité van Aanbeveling

Onze ambassadeurs van links naar rechts.

Ambassadeurs

Najib Amhali, Danny Blind, Frank Dane, René Froger, Serdar Gözübüyük, Olcay Gulsen, Davina Michelle en Kjeld Nuis zijn ambassadeurs van Voedselbanken Nederland. Zij helpen om een gezicht te geven aan het werk van de voedselbank, waarvoor onze welgemeende dank.

Comité van Aanbeveling

Ook de leden van het Comité van Aanbeveling helpen ons bij ons werk: Roelof Hemmen (radio- en televisiepresentator), Marc Jansen (directeur Centraal Bureau Levensmiddelenhandel), Lavinia Meijer (harpiste), Philip den Ouden (voormalig algemeen directeur Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie), Paul Schnabel (eerste kamerlid en kroonlid Sociaal-Economische Raad), Feike Sijbesma (voormalig Bestuursvoorzitter DSM) en Toine Timmermans (directeur van de stichting Samen tegen Voedselverspilling).

Bestuursadviseur

Carl Hommels heeft ons als bestuursadviseur met raad en daad bijgestaan.

Samenwerking met het maatschappelijk middenveld

Voedselbanken Nederland werkt daarnaast samen met Alliantie Verduurzaming Voedsel, Stichting Jarige Job, stichting Samen Tegen Voedselverspilling en Het Rode Kruis. In 2023 zijn de eerste stappen gezet om de samenwerking met het 'maatschappelijk middenveld' verder uit te breiden, conform een besluit van de Algemene Ledenvergadering.

Inkomsten en uitgaven

35.608
huishoudens

Wekelijks ontvangen 96.250
personen voedselhulp
(per december 2023)

De opbrengsten bedroegen € 4,4 miljoen, de totale som van de lasten € 7,7 miljoen en de kosten van VBN bedroegen € 0,2 miljoen, 2% van de baten. In 2023 droeg de Nationale Postcode Loterij bij met een gift van € 900.000. Ook zijn er veel derdenacties georganiseerd en hebben de particuliere donateurs weer hartverwarmend en genereus bijgedragen.

Het saldo van baten en lasten bedroeg € -3,3 miljoen, bestaande uit € -4,8 miljoen uitgaven vanuit de bestemmingsreserve en bestemmingsfondsen. Het onverdeeld resultaat bedroeg € 1,5 miljoen en deze is toegevoegd aan de reserves Duurzaamheid, ondersteuning Voedselbanken en Projectreserve.

Het saldo van onze bestemmingsreserves is gedaald naar € 7,8 miljoen. Het saldo van de bestemmingsfondsen daalde naar € 0,9 miljoen. De bestemmingsfondsen en bestemmingsreserves komen direct ten goede aan de bij VBN aangesloten voedselbanken, distributiecentra en verbonden organisaties. De jaarrekening 2023 is voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring op de website gepubliceerd. VBN beschikt over het keurmerk Erkend Goed Doel van CBF en over de ANBI-status.

In 2022 is besloten om vanwege de centrale coördinatie een bedrag van € 250.000 beschikbaar te stellen aan de Europese Federatie van Voedselbanken om de Oekraïense voedselbanken (Oekraïne is ook lid van de Europese Federatie van Voedselbanken) en de voedselbanken in de aangrenzende landen te helpen. In 2024 is een storting gedaan van € 175.000, waarmee in totaal cumulatief € 250.000 is gedoneerd.

De in 2022 ontvangen subsidie ad € 4 miljoen is via de onafhankelijke stichting Voedselvangnet in 2023 voor € 3,1 miljoen uitgegeven aan voedselinkopen via een Europese aanbesteding.

In november 2022 heeft stichting Voedselvangnet, in samenwerking met Voedselbanken Nederland en Stichting Financieel Paspoort, op uitnodiging van het ministerie van SZW een subsidieaanvraag ingediend voor een totaalbedrag van € 17,5 miljoen. Deze subsidie is toegekend aan de stichting Voedselvangnet in 2023, waarna in overleg met het ministerie van SZW afspraken worden voorbereid voor de implementatie van deze subsidieregeling. Het definitieve akkoord voor het ontvangen van de subsidie is mede afhankelijk van deze afspraken.

Prioriteiten voor 2024

Op 11 november 2023 is het VBN-Jaarplan 2024 vastgesteld door de Algemene Ledenvergadering. Daarbij zijn in totaal 13 speerpunten van beleid bepaald, verdeeld over de portefeuilles Voedselverwerking, Klanten, Vrijwilligers en Fondsenwerving.

Speerpunten

Deze speerpunten kunnen niet allemaal prioriteit hebben. Het zou echter bijzonder zijn als de prioriteiten niet uit deze lijst worden gehaald en als deze prioriteiten niet worden gedekt door onze Missie en Hoofddoelstellingen. Daarmee hebben we het fundament gelegd voor onze prioriteiten in 2024. Het bestuur heeft de prioriteiten voor 2024 als volgt bepaald, waarbij de volgorde bewust is gekozen.

Het goede doen voor meer

We weten al sinds enkele jaren dat er een groeiend armoedeprobleem is in Nederland. En dat meer mensen in Nederland in aanmerking komen voor hulp van de voedselbanken, maar de weg ernaartoe nog niet vinden. Zij bevinden zich 'onder de radar'. In 2024 wordt het project onder de naam Onder de Radar nieuw leven in geblazen, gebruikmakend van fondsen en hulp in natura die door derden beschikbaar zijn gesteld. De focus ligt daarbij in het bijzonder op kinderarmoede.

Door succesvolle maatregelen om voedselverspilling tegen te gaan, lopen we ertegenaan dat sommige voedselstromen opdrogen, met name van supermarkten. In 2023 hebben we een teruggang van zo'n 20% gezien in deze stromen. Nog sterker dan in de afgelopen jaren zullen we dan ook aansturen op alternatieve voedselstromen via innovatieve projecten en samenwerkingsvormen. We willen zo veel mogelijk vasthouden aan het uitgangspunt van gedoneerd voedsel.

Al eerder moesten we vaststellen dat het invullen van cruciale functies met vrijwilligers steeds problematischer wordt. Eind 2023 is – in samenwerking met enkele voedselbanken – een beleidsplan gemaakt om in de toekomst deze functies toch te kunnen blijven invullen. Het komt eropaan de juiste communicatie in te zetten, gebaseerd op ons sterke merk. Wij zijn onze donateurs enorm dankbaar. Zonder hun aanhoudende financiële bijdrage zouden wij ons werk niet kunnen doen. Het is daarom belangrijk dat wij het aandeel meerjarige financiering verhogen.

Noodhulp

Met onze vrijwilligers en donateurs kunnen wij veel bereiken, maar we zullen in 2024 meer dan ooit naar buiten treden om – in samenwerking met partners – de overheid en politiek te wijzen op hun primaire verantwoordelijkheid om armoede te bestrijden. Voedselbanken blijven noodhulp verstrekken: hoe meer, hoe beter, zolang als het moet.

Voedselbanken blijven noodhulp verstrekken: hoe meer, hoe beter, zolang als het moet.

Donateurs, dank je wel!

Wij zijn heel dankbaar voor alle donaties die we in 2023 mochten ontvangen. Alle gulle gevers willen wij hierbij hartelijk danken en laten weten dat wij dankzij hen elke week weer voedsel kunnen verstrekken aan de mensen die het zo hard nodig hebben.

We zijn op zoek naar vrijwilligers om onze impact te vergroten.

We willen graag de volgende bedrijven en organisaties speciaal bedanken:

Accenture	Lidl
Albert Heijn	Mado conserven
Ardo	Makro NL - Metro International AG
Arla	Maes en Lunau
ASR	Mars
Aviko	Mojo Concerts
Biscuit Int./Cont.Backeries	Nederlandse Gemeenschap Zusters
Britvic	Omnicom Mediagroup Nederland
BQA	Oatly
Cloetta	Oetker
Connexion Nederland	Pepsico
CVC Philanthropy	Picnic
Danone (incl ALPRO)	PLUS Retail
Delicia BV	PostcodeLoterij
Deloitte	PostNL Holding
Detailconsult Supermarkt	PWC
DNV Netherlands	Red Bull
DPG Media	Riedel
Dutch Bakery Group	Rituals
Ella's Kitchen	Sapro
Essent	Shell Nederland
Friesland Campina	SkillsTown
Geodis	SterConcepts
Groupe SEB Nederland	Stichting Adessium
Hak	Struik
Harvest House	Superunie
Heartside	The Kepler Cheuvreux Foundation
Heinz	Tinteligen
HelloFresh Benelux	Too good to go
Hochwald	TTMS
Interpolis automodus	United Fish Auctions
Intersnack	Upfield
JDE koffie (Douwe Egberts)	UWV
Jorias BV	Vodafone Netherlands Foundation
Jumbo	Vrumonalglo
JustEatTakeaway.com	XPO Tilburg/ Hoogeveen
Kelloggs	Yardi Systems
Kuehne+Nagellogistics.BV	YourGift Cards

Colofon

Redactie

Team Communicatie Voedselbanken Nederland
en Schuttelaar & Partners

Fotografie

Vrijwilligers van de voedselbanken

Vormgeving

Schuttelaar & Partners

Copyright

Dit jaarverslag is een uitgave van Voedselbanken Nederland
Meidoornkade 19, 3992 AG Houten
088 543 54 35
voedselbankennederland.nl
welkom@voedselbankennederland.nl

Vind ons op social media